

ปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์

อายุ 57 ปี
การศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สถานภาพ สมรส มีบุตร 3 คน (ชาย 1 คน หญิง 2 คน)
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 2 บ้านดอนแดง ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 41150
โทรศัพท์ 089-618-4075, 061-582-2235
อาชีพ เกษตรกรรม

คุณลักษณะส่วนบุคคล นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์ เกษตรกรผู้ที่มีความคิดว่าอาชีพเกษตรกรรมนั้นไม่มีทางที่จะร่ำรวยอยู่สุขสบายได้ จึงเลือกศึกษาสายอาชีพในแผนกช่างกลโลหะและเข้ามาทำงานในโรงงานที่กรุงเทพฯ จนได้พบว่ารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่มี จึงหันกลับมาเปิดโรงกลึงที่บ้านเกิดโดยนำที่นาไปจำนองแต่สุดท้ายเป็นหนี้สินจนต้องตัดสินใจขายที่นาทั้งหมดเพื่อชำระหนี้ และได้ทบทวนบทเรียนจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพร้อมศึกษาแนวพระราชดำริ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “เกษตรทฤษฎีใหม่” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้นายคำพันธ์ หันกลับมาทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2541 โดยดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ คือ ทำตามสภาพของตนเองทำจากน้อยไปมากจากง่ายไปยาก พึ่งพาตนเองเน้นความพอเพียง ใช้เหตุผลในการวางแผนการดำเนินชีวิตโดยพิจารณาตามหลักการว่าจะทำอะไร ช่วงไหน อย่างไร เท่าไหร่ และแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกในครอบครัว พร้อมทั้งมีการวางแผนรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านการใช้จ่ายโดยมีการเก็บออม วางแผนด้านการเกษตรโดยคิดหาวิธีกักเก็บน้ำในช่วง แล้ง ปลูกพืชหลายชนิดเพื่อป้องกันความเสี่ยง มีการศึกษาหาความรู้ให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ผลจากความไม่ย่อท้อในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ช่วง 1-3 ปีแรกครอบครัวมีความพออยู่พอกินมีผลผลิตเหลือขาย เริ่มมีเงินออม และในปีที่ 6 สามารถชำระหนี้สินได้หมดสิ้น สร้างบ้านอยู่อาศัยได้เพิ่ม อีก 3 ปีต่อมาสามารถซื้อที่ทำการเกษตรเพิ่มได้อีก 7 ไร่ และส่งลูกเรียนได้ทุกคน นอกจากนั้นนายคำพันธ์ ยังเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ เอื้ออาทร ไม่มัวเมาอวดบอขายมุข ประกอบสัมมา อาชีพโดยไม่เบียดเบียนใคร ประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในชุมชน อุทิศตนในการทำงานให้กับสังคมด้วยการเป็นผู้นำ และผู้ร่วมในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นอาสาสมัครครูบัญชี เป็นศูนย์อบรมผู้มีจิตอาสาพัฒนาสังคมที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ผลงานสร้างคุณประโยชน์ นายคำพันธ์ เป็นผู้คิดค้นผลงานสร้างองค์ความรู้ที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง เช่น ศึกษาและคิดค้น โมเดล 1 งาน 1 แสน โดยผสมผสานกับองค์ความรู้ เทคนิคการทำเกษตรกรรมยั่งยืนแบบผสมผสานด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นแบบอย่างในการ เรียนรู้ให้แก่เกษตรกร ที่ต้องการทำการเกษตรตามหลักการ พึ่งพาตนเอง สามารถนำไปปฏิบัติตามได้ จริง ศึกษาองค์ความรู้ในการทำนาอินทรีย์ต้นทุนต่ำด้วยวิธีการปลูกข้าวแบบต้นเดียวที่นอกจากจะลดต้นทุนในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรแล้วยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ที่ได้ จัดตั้งตลาดชุมชนหรือ ตลาดสีเขียว แก้ไขปัญหาทางการตลาดให้กับสมาชิกในชุมชน สร้างให้เกิดความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาผ่านกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นต้น

การขยายผลงาน นายคำพันธ์ ได้สร้างตัวอย่างของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติใช้ในรูปแบบของโมเดลการเรียนรู้ องค์กรความรู้ต่าง ๆ และพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย มีการสร้างกลุ่มสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม มีเครือข่ายในการขยายผลงานทั้งในระดับชุมชนชน จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรมัยยืน อำเภอกันทรวิชัย ที่มีสมาชิกในอำเภอกันทรวิชัย กว่า 50 คน การขยายผลร่วมกับกลุ่มและเครือข่ายต่าง ๆ หน่วยงาน ภาครัฐราชการ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ด้วยการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป โดยระหว่างปี 2550-2558 มีผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานจากนายคำพันธ์ มากกว่า 19,800 ราย อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อต่าง ๆ อีกด้วย